

Време на действието: лятото на 2000 г.

Място на действието: изби "Димят", Варна

Действащи лица: Явор Гърдев [t.a.g.]. И мнозина други призвани.

Първо действие: По време на Варненския театрален фестивал един коктейл запраца Явор Гърдев [t.a.g.] в уютното пространство на старите варненски изби, където "сърс страшна сила" го връхлетява желанието да направи представление. Точно на това място. Още дори не знае кое ще е представлението.

Предистория на действието: От много години обаче Явор Гърдев [t.a.g.] е хвърлил око на един "земен" сюжет. Това е сюжетът на "Крал Джон" - сюжет предшествилов, шекспиров, дюреноматов и прочие. А сега вече и... Виж във Второ действие)

Време на действието: пролетта на 2001 г.

Място на действието: изби "Димят", Варна

Действащи лица: Явор Гърдев [t.a.g.]. И малцина други избрани: 14 актьори от варненския театър, обичайните заподозрени - сценаристите Никола Тороманов [t.a.g.] и Даниела Ляхова, и още няколко съигейници.

Второ действие: Явор Гърдев [t.a.g.] поставя "Бастард". Което означава, че кара актьорите да не играят, а да бъдат - максимална откровеност в пестелива до минимум среда. В пространство, което променя театралната логика и където всеки друг тип игра би изглеждала бутафорна: два 20-метрови подземни коридора, в единия е френският кралски двор, в другия - английският, а публиката сменя гледната си точка, не за да види нещо различно, а за да види всъщност огледално същото.

Време на действието: около 15 май 2001 г.

Място на действието: изби "Димят", Варна

Действащи лица: Същите като във Второ действие + 60 човека публика върху движеща се платформа.

Трето действие: Премиера на "Бастард", режисьор Явор Гърдев [t.a.g.].

*(Дано между редакционното приключване на броя и момента, в който четеш тези редове, Явор Гърдев [t.a.g.] да е получил субсидия за проекта си "Бастард". За да го има Трето действие.)

явор гърдев [t.a.g.]:

Не е правил компромисно представление досега.

"Човек трябва да може да се отказва в тази професия", подхвърля Явор Г. [t.a.g.]. На него най-интересно му е, когато сам се отказва от употребата на наличния в режисьорската му професия инвентар.

Отказвайки се от разказвателността, той самият съзнателно върви към "оголване на актьора". Работата му в театъра - по презумпция условен - му дава възможност да (се) оголва без себезащитни механизми.

Работейки с драматургичните текстове, започва с разграждане на собствената си представа, за да сътвори накрая нещо, което го изненадва.

(от Николема Еленкова)

В задаването на въпроси винаги има нещо неприлично - като при четене на чужд дневник. Това чувство може да изчезне само ако онзи, който ги задава, е от "друг свят". Със сигурност знаем за съществуването на два такива свята - Отвъдността и Изкуството. Макс Фриш ги обитава и двата. Затова и списание "Мога" се обръща към вас с някои от въпросите, които писателят е задал на себе си. И то тъкмо в своите "Дневници". Повтаряме и молбата му: отговаряйте кратко и искрено.

Вие

1. Колко деца не са дошли на бял свят по ваша воля?

Ако въпросът визиращ общата възможност за поява на бял свят, то всички деца, които е можело да дойдат на бял свят по моя воля, не са дошли на него по моя воля.

Ако въпросът визиращ конкретно възпрепятстване от поява на бял свят на деца, които са били на биологически доказан път да дойдат на бял свят, то за тази отговорът е - нито едно.

2. Каква възраст желаете да достигнете?

Почтена възраст.

3. Да предположим, че никога не сте убивали човек: как си обяснявате, че не се е стигнало до там?

За предположението - правилно предположете, а колкото до обяснението - общо взето съм хуманист. Поради което и не убивам наляво-надясно. А, момент! Всъщност в театъра съм голям killer. В последното си представление гоня рекордните 13 трупа, но ако не бях толкова жесток в театъра, сигурно нямаше да съм никак милостив в живота.

Бракът

1. Представлява ли бракът все още проблем за вас?

Засега представлява "все още", а когато евентуално се ожена, ще представлява вече.

2. Какви проблеми разрешава добрият брак?

Вероятно отчасти тушира усета за "захвърленост" в света.

3. Сам вие бихте ли изнамерил брака?

Не съм Бог, та да измисля такова тайнство. Що се отнася до брака като граждански съюз, това не е кой знае какво откритие. По-скоро тип договорно отношение, което може да хрумне на всеки по-амбициран юрист по време на революционна екзалтация. Както вероятно е станало.

Другият пол

1. Изпитвате ли съжаление към жените? Коректният отговор би бил "не". Но в някои случаи коректността маму.

CV Руското училище (откъдето сигурно е "руската връзка" - Достоевски, Хармс, Маяковски от футуристичния му период, Мухина, Шипенко и так далее); НГДЕК (е, оттам явно е "класическата" връзка, ровенето в архетипите, деконструкцията и бързането към Итака); "Философия" в СУ (когато, а и по-късно, се занимава с феноменология, откъдето може и да е, но може и да не е "немската" връзка - Хайнрих Мюлер, пърформансите в Щутгарт и т.н.); "Театрална режисура" в НАТФИЗ в класа на Иван Добчев (тук замълчавам, защото това е другият режисьор, пред когото немея).

Театрография, пребогата за 28-годишен режисьор, когото публиката - според театроведите! - боготвори. (Апропо, театроведите рядко пишат без сарказъм такива неща. Възщност, сещам се само за още един случай). И така, театрографията:

"Две кратки пиеси за края", 1994, Димитровград

"Частите на нощта", 1994, Сливен

"Слугините", 1995, Хасково, Димитровград

"Походът", 1995, Ловеч

"Таня - Таня", 1996, Малък градски театър зад канала

"Сънят на Одисей", 1997, СФУМАТО

"Квартет", 1999, СФУМАТО

"Руска народна поща", 1999, Театър на българската армия

"Атолят", 2000, Голяма награда за на-добра европейска радиодрама - Берлин, 2000

"Верона", 2000, Народен театър "Иван Вазов"

"Носферату" ("Този отвътре"), 2000, Тур, Франция

2. Смущава ли ви една умна лесбийка?

Далеч по-малко от две.

3. Какво наричате женственост?

Това, което те завладява, без да те пита дали искаш да бъдеш завладян.

4. Вадите ли от една любовна връзка поуки за следващата?

Вадя рани. Поуки вадят баснописците.

5. Бихте ли желали да сте на мястото на вашата съпруга?

Това ще видим по-късно.

Надеждата

1. Завиждате ли понякога на животните, които сякаш живеят без надежда, например на рибките в аквариума?

Ни най-малко. Аз съм привърженик на съзнанието. Друго е да си знаеш, че ще умреш. Можеш да усетиш що е трагедия. А рибките в аквариума (че и извън него) никога няма да усетят що е трагедия, нито дори що е комедия, нито дори що е рибка. Освен ако ние не се лъжем,

като мислим, че рибките мълчат, защото не знаят, че въобще ги има на този свят. Може да мълчат, защото знаят всичко, както се пееше в един от по-слабите филми на Кустурица.

2. От коя надежда сте се отказали?

От жк Надежда I, където живях дълги години.

3. Може ли омразата да породи някаква надежда?

Може. Надеждата за унищожение на мразения. След това унищожение обаче, мразещият, чиято надежда се осъществява, отново губи надежда.

4. Надявате ли се на загробен живот?

Да. Най-искрено.

Хуморът

1. Каква е разликата между остроумие и чувство за хумор?

Защо пък ви е дотрябвало да знаете това? Стойте си в неведение по този въпрос. Така или иначе той е изключително маловажен.

2. Проявявате ли чувство за хумор, когато сте сам?

Най-вече тогава. Аз съм самоироничен до противоположност.

3. Защо революционерите се боят от хумора?

Защото са спали на студено и животът им е крив.

4. Променя ли се чувството за хумор с възрастта?

Да, при бебетата е най-развито, при това е чисто, приятно и необременяващо. В по-късни съзнателни фази чувството за хумор се употребява за забравяне на перспективата на смъртта, за изтласкването ѝ от хоризонта на нашия поглед. Поради което тогава човек (ако не е пълен тъпак!) е почти принуден да го има, за да се справя с живота. Докато бебето не знае за смъртта, поради което лъкува, приветства живота и е изпълнено с жива, автентична радост.

Парите

1. Били ли сте някога принуден да живеете без налични пари?

Бил съм. Че и сега от време на време съм. Животът в такива ситуации става изнервящо интересен.

2. Колко пари искате да имате?

Малко по-малко, отколкото ми трябват, че току-виж съм се отдал на леност.

3. Случвало ли ви се е да откраднете: пари в брой, кърпи за ръце от хотел или някаква идея?

а) Да, тогава бях малък и ме бяха колкото за една дъвка "Би-Вим". После се засраших от себе си понеже разбрах, че някак не е по мускетарски. Но не си признах. Достраша ме.

б) За ръце - не, но виж, за крака...

в) Ако придобиването на идеи посредст-

вом четене, да речем, е кражба, то трябва да съм страшен крадльо. Изчел съм сума ти неща, а в книгите като погледнеш - почти само идеи. Но трябва да призная, че, четейки, не оставам с усет за нечестно придобиване.

4. Бихте ли се от бедните?

Боя се не от, а за бедните.

5. Какво не бихте направили за пари?

Те ти, булка, Спасовден! Евентуален списък на нещата, които не бих направил за пари, би вкарал редакцията ви в непосилни разходи за хартия.

6. Кое у новобогаташа не ви се нрави?

Самото му наличие. А това, което направо ме трупура, е вкусът.

Приятелството

1. Смятате ли се за добър приятел?

Смятам се.

2. Кое не бихте простили на свой приятел?

Засега не съм бил поставян от приятел на изпитание, което не мога да простя. Бил съм поставян на ужасно тежко изпитание, но на такова, което не мога да простя - не. Способността ми за прошка е може би единственото положително качество, в което имам неподозирано голям и дори за мен самия учудващ капацитет. Докато не се яви първото опровержение, разбира се.

3. Колко приятели имате сега?

Няколко.

4. Случвало ли ви се е да останете изобщо без никакъв приятел или тогава просто снижавате критериите?

Аз не подбирям приятели с класация, за да изработвам рационален критерий. Приятелите ми не са никакъв Топ 10, а просто добри (доколкото им е възможно) хора.

5. Имате ли врагове, които тайно желаете да направите свои приятели, за да можете без усилие да им се възхищавате?

Нямам врагове, само недоброжелатели.

6. Приятел ли сте сам на себе си?

Де да бях...

Родината

1. Когато пребивавате в чужбина и срещнете свои сънародници, обзема ли ви носталгия, или тъкмо тогава не?

Обзема ме страх. Необясним страх.

2. Доколко се нуждаете от родина?

Дотолкова, доколкото тя се нуждае от мен. Ни на йота повече.

3. Мислили ли сте някога да се преселите другаде?

Да, но все се намира нещо, което да ме върне тук. Не знам докога.

4. Може ли една идеология да стане родина?

Може. Ако нямаш друг шанс за Родина.

Собствеността

1. Според вас на кого принадлежи непри-

мер въздухът?

На НАТО. Ха-ха.

2. Харесват ли ви оградите?

Общо взето - да, освен пряко боядисаните. Извинете ме, но имам неизлечима страст да отговарям буквално на метафорични въпроси. Останала ми е от Хармс, Введенски и ОБЕРИУ-тите.

3. Срещу какво не сте застрахован?

Срещу нищо не съм застрахован. Уважавам живота с цялата му способност да поднася изненади, включително лоши. Признавам му, че няма как да се застраховам срещу тази му способност.

4. И вие ли събирате произведения на изкуството?

Не. Аз не събирам произведения на изкуството, просто разбирам от произведения на изкуството.

5. Колко хора работят за вас?

За мен лично никой не работи. В определени моменти пряко ръководя екипи от 10 до 30 души, но силно се надявам никой от тях да не остава с усещането, че работи лично за мен. Аз се занимавам с колективно изкуство, което мога да насочвам, но над чийто живот не мога да упражнявам тотален контрол. В това е и чара му. То е живо и ми убягва. Никога не е точно такова, каквото си го представям, и добре, че е така, защото лесно се отегчавам и щях да загина от скука.

6. Какво ви харесва в Новия завет?

Апокалипсиса. И не само.

Крайт

1. Страхувате ли се от смъртта и на каква възраст за първи път изпитахте този страх?

Да. В относително ранна детска възраст, когато ми казаха за нея. Тогава за пръв път се опитах да си създам понятие за края, и, разбира се, не успях. Не успях да разбера как така може да ме няма. Другото, което не можех да си представя като дете, е къде е краят на света. Тези две неща дълбоко ме озадачиха и оттогава ги мисля цял живот. Учудих се, озадачих се и май в по-късна възраст заради тях започнах да се занимавам с философия. Когато и изкушен да питате, ще ви каже, че философията започва точно с тези два въпроса без отговор и точно в детството, когато за пръв път се сблъсках с тяхната непреодолимост.

2. Искате ли да сте безсмъртен?

Да. И ако има някой да твърди обратното, или показва мускули, или рационално върви срещу природата си, т.е. (и в двата случая) лъже.

3. Искате ли се да узнаете как се умира?

Не бързам много да искам, защото със сигурност няма да ми се размина. Повече ме вълнува дали след това ще помня това си познание. Ето това е, видите ли, интересно. ■

